

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Ogledi in poslanice
se računajo po pet-vestih, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru.

Naročnino in oglasno je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v anoptih obsežnih 6 do 8 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. pet-vestica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Cesar — v Gorici.

Deputacija deželnega zbora je povabila cesarja, naj počasti našo deželo s svojim prihodom na slavnosti, ki se bodo vršile v proslavo 400-letnice, odkar je grofovina gorisko-gradistiška pod Avstrijo. — Kakošne bodo te slavnosti, ni takrat se nihče imel pojma, nikdo si o tem ni razbijal glave, najmanj pa dr. Pajer, ki je z gotovostjo pričakoval, da se cesar zadovolji z njegovim nagovorom „Sagra Maestà“, a da na Goriško ne pride, ker ima nujnejših opravil dovolj.

Ali varal se je! Cesar je obljubil, da pride na Goriško. To novico je časopisje beležilo kakor vsako drugo, v deželi pa je ostalo vse mirno. Kako so marsikje kritikovali nastop te deputacije, nočemo tu razpravljati; bi tudi ne bilo „zdorovo“! — Skratka: ostalo je vse mirno, kakor da je cesar odrekel prihod, ali pa se lahko tudi drugače tolmači, ako se hoče....

Priloge za sprejem cesarja so skrb deželnega odbora, kateremu načeljuje — dr. Pajer. Tudi ta ni dal glasu od sebe, kakor da je vse zaspalo.

Toda oglašil se je oficiosus v „Osservatore Triestino“ in potem znako v „Triester Zeitung“ ter prav trdo prijel — dr. Pajerja, dasi ga ni imenoval. Ta breca ni prišla v imenovana vladna lista brez vednosti grofa Goessa, morda celo naravnost na njegov ukaz. Zato se je prav resno bati za Pajerjevo „baronstvo“, kar bi bila seveda za deželo velika nesreča, katero bi za silo popravilo le „viteštvo“ in „križanje“ obeh kolovodij klerikalne desnice v deželnem zboru.

Toda „Soča“, ki priznava vsakomur, kar mu tiče, se mora v tem slučaju odločno potegniti za starega prijatelja dr. Pajerja ter javno izjaviti, da mu je storil tržaski oficiosus veliko krivico. Ako ni dal glasu od sebe, s tem se ni rečeno, da mož prav veliko ne misli o prihodnjih slavnostih v spomin te 400-letnice. Da, možu prizadevajo te skrbi

toliko preglavico, da se je gotovo že nekolikokrat pokesal, zakaj ni na Dunaju drugače govoril.

Treba je namreč vedeti, da na Goriškem živi $\frac{2}{3}$ Slovencev in le $\frac{1}{3}$ Lahov s Furlani in renegati vred, a cesarju nasproti bi trebalo pokazati obratno razmerje, in še to v taki luči, da bi na laški strani sijala „cultura più volte millenaria“, na slovenski pa neotesanost in barbarstvo. — Glavno mesto je Gorica, katere „italianità“ ne dopušča nikakega slovenskega javnega pojava. Toda Slovencev je vendarle mnogo v Gorici! Kako prikriti jih cesarjevim očem? Morda bodo silila na plano slovenska društva z zastavami, hiše bodo okrašene z „ruskimi trobojnicami“ — kako vse to potlačiti? — Da, pa vendar bo treba prirediti slavnosti, za te morajo biti tu ljudje, — in Slovenci so bili vedno prav dober material za štafazo, za lestvico, po kateri so kvišku lezli razni lizuni in streberčki!

Vidiš, dragi čitatelj, koliko skrbij si je nakopal dr. Pajer na svojo sivo glavo z onim povabilom na Dunaju, ki mu v najozjem krogu ni prineslo pohvale. Veliko besedo v njegovi stranki ima n. pr. mlad mož, ki se imenuje na „čič“ a piše na „sig“, čegar srce je razdeljeno na dve polovici, jedno je daroval ljubici, drugo Italiji!*) — Kako težavno stališče! In v tolikih težavah prihrumi se nestrpni tržaski oficiosus in udari s cepcem po Pajerju, češ, da nič ne stori, a cesar pride že 9. septembra! Ali ni to grda neuhvaleznost?!

Sicer pa poznamo tržskega oficiosusa. Kmalu bo zopet prejšnji srček Pajerjev ali narobe Pajer njegov, in če se bodoče slavnosti količkaj sponesó, zaslužno platilo ne uteče! Bo tudi res zaslužno z italijanskega in vladnega stališča!!

Kar se tiče nas Slovencev, povemo danes to-le:

Ne vemo, za kaj se odločijo možje, ki

*) Dne 14/I. 1891. je pisal takó-le: „Maria mia, il mio cuore è diviso in due parti: l'una è per Te, l'altra per la mia Italia“. — Original je v naših rokah.

V mlinu so zaslišali krik. Najpoprej prihiteli služabniki ter najdejo Jirovca ležati v krvi. Poleg njega je ležala sekira, vsa okrvavljena, s katero ga je nekdo udaril po glavi. Ležal je brez zavesti; obvezali so mu rano, dvignili ga ter urno odnesli v mlin, kjer so ga jeli dramiti. Zofija je med tem že zvedela, kaj ga je bilo doletelo; hotela je zdirjati k njemu, toda niso ji pustili. Bila bi bržkone obupala....

Urno so pozvali okrajnega zdravnika, in mlinar je poslal sam svoj voz v mesto še po jednega zdravnika. Slutil je, da je Jirovec postal žrtve za tuje grehe, da udarec ni zadell tistega, komur je bil namenjen. Spreleti ga strah in sočutje do človeka, kateremu je še pred kratkem prepovedal vstop v svojo hišo.

Zdravnik je prišel ter spoznal, da je rana močno nevarna. Po dolgem trudu se mu je posrečilo izvabiti iz onemoglega telesa iskrico življenja. Jirovec je začel dihati, začel tudi govoriti, toda le v vročinici in same nerazumljive besede. Živel pa je še, in zdravnik še ni dal slovesa nadi, da ga ohrani pri življenju, če mu bodo skrbno stregli. Na Zofijino srce so delovale te besede kakor zdravilni balzam. Sama mu hoče streči, ne pusti mu umreti....

Zuzka je pogrešila na večer brata. Odšel je, ne zivivši nikomur, kam pojde. Pretekla je že ura, a njega še ni bilo nazaj. Kam le je šel? Saj ga lahko vsak hip vjamejo.... Nemara si je spet umislil kaj hudega?... Tresla se je strahu, hodila ven pred hišo, ne maraje za dež; gledala skozi okno na ulico, pa zopet šla ven na dvorišče. Toda Martina ni

so nekako poklicani, da odločijo, ali se udeležimo Slovinci in v kakosni meri itd. To pa rečemo, da ne bomo trpeli najmanjšega odrivanja Slovencev. Ne radi tega, da bi vsiljevali dokaz svoje lojalnosti, v katero visoki krogi nočejo verovati, kar jim je svobodno, marveč radi tega, da se pokaže tudi ob tej priliki, kako krivičen je italijanski primat v deželi, na kakó nenaravni podlagi sloni lahonska nadvlada, in da se Slovenci ne damo potiskati v stran ne od lahonov in ne od birokracije. — Zategadel se utegnejo prijaviti za sprejem in počaščenje cesarja vsa slovenska društva cele dežele s svojimi zastavami, „Sokoli“ v svojih slikovitih uniformah pa bodo za častno stražo. Vse hiše tudi v slovenskih zastavah!

Toliko na znanje g. Pajerju, da bo lože sestavljal načrt bodočih slavnosti, z dostavkom, da se ne bomo pustili žaliti niti z najmanjšim odrivanjem in zapostavljanjem, izvajaje v kakem takem slučaju — najskrajne posledice!

Klerikalizem pri nas in drugodi.

Dočim se drugodi že otrsajo jarma klerikalizma, ga vsiljujejo pri nas na Goriškem znani matadorji skozi vse odprtine v slovensko hišo. Pri tem delu so čudovito vstrajni, ne plasijo se „ne znoja ne boja“, trdovratno pritiskajo na ljudstvo, kjerkoli se da, da bi le dovedli klerikalizem do zmage. Trd je ta njihov boj, ker zadevajo pri ljudstvu tuintam ob tak odpor, kakorsnega niso nikdar pričakovali. Pri nas na Goriškem niso tako ugodna tla za klerikalizem, kakor so bila in so še v drugih slovenskih deželah, marveč ljudstvo je ponajveč vzbujeno, in zato smo videli tudi takoj, ko je počil razkol, kateri nam je pokazal v pravi luči pristne klerikalce, v kaki množini se je dvignilo ljudstvo proti njim, in le kako neznaten del je ostal na njihovi strani! Da niso tako ugodna tla, je vzrok tudi okolnost, da je divjal na Kranjskem klerikalizem že leta po-

nikjer. Naenkrat pa začuje, kakó se plazi nekdo potihoma skozi vrata od dvorišča; urno stopi v vežo ter spozna Martina. Prestrašil se je ter hotel se ji izogniti.

„Kje si bil, Martin?“

Ni odgovoril. Zuzke se poloti huda slutnja. V sobo ni hotel iti. Naposled jo vendar uboga ter gre. Komaj pa noter stopi in obstane pred lučjo, zakriči Zuzka z grozo: „Za Boga, Martin, kje si se onesnažil s krvjo?“

On se dela mirnega. „Onesnažil? Kri mi je tekla, mislim, da je od tega ostal kak sled.“

Med tem prihití domu Janez Plot, Zuzkin soprog ves zasoplen.

„Ali že veste, kaj se je zgodilo. V mlinu je ubil nekdo tega slikarja.“

Martin divje izbuli oči ter komaj spravi iz sebe besede: Ali je to resnica, Janez? Ni-li ubit mlinar?

„Martin!“ zakliče prestrašeno Plot, „ti torej že veš to? Ti si okrvavljen, ti si to storil.... Slikar Jirovec je ubit, ti si ga ubil.“

„Ne, nisem ga ubil“, odvrne zmešano Martin — „Jaz sem hotel le mlinarja — mlinarja sem ubil.“

In ko se je potrdilo, da je bil ranjen Jirovec, se jame Martin hudo jokati; glasno je vzklikal in ko je utihnil, je pristopil k sestri, ki je bila vsa omamljena po tej novici: „Sestra, svak, odpusti mi. Jaz sem to storil. Hotel sem se maščevati nad mlinarjem, ker me je tako preganjal in nas pripravil ob vse. Prosim vaju, odpusti mi in ne povejta tega nikomur. Jutri pojdem in se sam

prej, predno je dospel k nam, in je imelo ljudstvo priliko, videti, kako pogubonosno in bratomorno deluje klerikalizem v sosedni bratski deželi, kako razdvaja ljudi v imenu zjedinenja, kako seje sovraštvo med nje v znamenju krščanske ljubezni, kako uničuje in tira v znamenju krščanskega gospodarstva v propad kmeta in trgovca s tistimi proslulimi konsumnimi društvi, kako v znamenju vere zlorablja svojo službo, profanuje cerkev v politične svrhe, kako na sploh skrbi le za svoj trebuh in žep! Britke skušnje, katere so zadevale, in, žal, še zadevajo ljudstvo na Kranjskem, so odmevale tudi pri nas, zato pa seme, vrženo k nam od tam, ni obradilo toliko sadu, kolikor so pričakovali in hoteli. Poganja še polagoma, in sedaj mu priliva sam kardinal, ali vendar upamo, da iz tega semena ne bo tudi tistega sadu, kateri pričakuje njegova eminenca....

Žalostno bi bilo res, da bi gospodarili v deželi edino le gg. nunci, drugi pa lepo kimali ter se jim klanjali do tal. Žalostno bi bilo, da bi vladali le gg. nunci v zupanstvih, v šoli, v politiki, v gospodarstvu, torej na sploh, žalostno bi bilo, ako bi držali ljudstvo v temi ter si jemali iz njega možé le za to, da bi v ponižnosti služili njim ter utrjevali njihovo veljavo. Žalostno bi bilo, žalostno, ako bi tudi v naši deželi postavljali zavedni trgovcem pred nos konsumna društva, kmetijske zadruge itd.

Tega ne sme biti, in upamo, da tudi ne bo. Nasi klerikalci dobro vedo, da jih čaka trd boj, zato pa so se tudi vrgli z vso silo na delo, na katerem zlasti pod pretvezo vere sleparijo ljudi: češ, da liberalci je brezverec, ti dve imeni da imata jednak pomen. Liberalci je vsak, kdor se ne klanja in pokori brezpogojno g. nuncu, in ker je liberalci, je brezverec! Če ne pleše tako, kakor hoče kak prevzetan vikar, ali pa če mu celo v obraz pove kako „britko resnico“, ako ga odvrne, ko se vtika v reči, ki ga nič ne brigajo, takrat je tak človek — „brezverec“ in liberalci. Dobri pošteni ljudje so le tisti, ki so njim prepokorni sluge.

prijavim.... Čemu sem dosegel ravno njega?“

Martin se znova spusti v jok, ki je bil podoben tulenju divje zverine, katere cvili nad mrtvim mladičem.

Minilo je šest dnij. Jutranje solnce je prijetno ogrevalo zemljo, katero je ohladil po noči tihi dež. V mlinu se je sešlo mnogo ljudi. Prišli so možje in žene, prišli mladenčji in družice, prišli z venci in cveticami. Povsod si opazil gibanje, toda to gibanje je bilo takó čudno, da se ti je tesnobe stiskalo srce. Povsod si videl le resne žalostne obraze; v marsikaterem očesu se je lesketala solza. Tudi tam v zgornji sobi, kjer je na nedeljski gostiji Jirovec poslednjikrat govoril z Zofijo, je bilo žalostno. Sredi vencev in rož med plapolajočimi svečami je bil napravljen preprost oder, in na njem je počivalo mrtvo truplo Jirovečevo. Čez tri dni je umrl za hudo rano. Poleg rakve so klečali potrti od bolesti priletni stariši, ki so zgubili jedino svojo tolažbo, jedino svoje dete.... A poleg prve v sosednji sobani so gledali drugi stariši, kaj se godi z njihovim otrokom, ki je bilo bolj podobno senči nego človeku. Tudi trdo očetovalo sree se je omeščalo ter prosilo Boga, da bi mu ohranil jedinega otroka, materno srce pa je kar umiralo od bolečin. Zofija je sahnala in venela kakor cvetica, katero je spalil neusmiljeni mraz. Zdravniki so svetovali, naj jo odpeljejo nekam v mesto, kjer bi mogla med truščem pozabiti svojo žalost.... Druge pomoči

Za tuje grehe.

V zbirki „Iz mažarskega raja“.

Češki spisal Jan Janča.

Poslovenil Podravski.

(Konec)

Večer je jako zgodaj zagrnil pokrajino s temo. Bilo je temno, da niti par korakov nisi videl ničesar pred seboj. V mlinu so se zamudili pri dobrem vinu do večera. Jirovec in Zofija sta bila kaj židane volje. Nejedljí je postal časih mračen, časih pa se je potihoma razgovarjal s Spurným. Bilo je videti, da kujeta skupni načrt in da sta prepričana, da se jima posreči. Zlasti na ustnicah Spurnega se je igral zmagoslavni smeh — saj mu je mlinar zatrljeval, da slikarja danes zadnjič trpi tukaj, potem pa Zofijo prisili, da se podvrže očetovi volji.

Ob osmih se Jirovec poslovi. Mlinar se mu pokaže sedaj nenavadno uljudnega; gre ga pospremit po stopnjicah celó do vrat. Z isto uljudnostjo mu tudi pri slovesu reče: „Ne trudite se k nam v drugič. Svoje hčerke vam ne dam.“

Jirovec ni več slišal; isto takó ni slišal, kakó mu je mlinar z dušljivim smehom še nekaj pripovedoval.

Svet se je vrtil okrog njega. Šel je, ali prav za prav švedral, ter dospel k žagi — tu pa začuti nakrat močan udarec po glavi, da je zakričal, omedlel in padel na tla. Kri mu zalije obraz....

Ze iz tega se razvidi, da klerikalizem stremi le za tem, v priboriti duhovnistvu na vse strani prvo odločilno mesto v deželi ter držati ljudstvo pod saboj!

Tako je drugodi, tako hočejo pri nas. Zato pa so se vrgli na delo z vso silo na znano povelje, in da nastane boj se hujsi, kadar bi sedanji bojevnik utrili tla, ima služiti kardinalovo semenišče.

Takim nakanam se moramo postaviti po robu, kjerkoli zadenejo ob nje, in naša narodno-napredna stranka tudi ne zamudi takih prilik, da se potem poruši v deželi še tistih par trdnjav, kar jih imajo....

Drugodi se že otrsajo klerikalizma. Na Kranjskem sprevideva ljudstvo od dne do dne, kake škode mu je klerikalizem, zato vidimo, da pade tu, pade tam kaka klerikalna trdnjava — in v pomoč morajo klicati drugi katoliški shod, za kateri agitujejo na vseh koncih in krajih....

Tako korenito, kakor na Nizje-Avstrijskem, pa ni še kmalu v kaki deželi prišel klerikalizem ob svojo veljavo. Dunaj res je današnji dan še „krščansko-socijalni“ na zvučaj, in zadnje občinske volitve so prinesle tem krščanskim socijalistom še zmago po večini; ali kdor je studiral razmerja v številu glasov krščanskih socijalistov in protistrank, je prišel do prepričanja, da na Dunaju odzveni v ne tako nedoglednem času klerikalizmu. Z Luegerjem pade klerikalno gospodarstvo.... Te dni pa so bile občinske volitve na deželi na Nizje-Avstrijskem. Tam so počutili županstva klerikalizma tako korenito, da edino v Kelksburgu, kjer je velik jezuitski samostan, so ostali klerikalci na krmilu.... Pokazali so pot, katero ima hoditi tudi stolno mesto, in katero gotovo nastopi ob svojem času....

Tako je drugodi! Najboljši vzgled pač Nizje-Avstrijsko! In kar drugodi devajo med staro šaro, naj bi se pri nas razkosatilo kot novo, kot izveličevalno, kot edino resilno sredstvo v blagor ljudstva?! — Ne in ne!

Pozor

gg. gostilničarji iz krčmarji na Gorškem.

Opozarjamo Vas na dopis iz Boveca v današnji „Soci“ pod naslovom: „O pobiranju užitnine v deželni upravi“.

V resnici je pri nas jako dvomljivo, da bi imela dežela kaj dobička, kajti upravni stroški bi vse požrli. Krčmarji bi pa ne imeli nikakega haska. Tudi tisti ne, katerim ponujajo zdaj po toliko in toliko hektov prostega vina in še drugih olajšav, da jih le vjamejo za podpis! Kar pridobé po eni strani, doplačajo lahko 10 krat po drugi. Davčni fiskus izve natančno do zadnjega litra: koliko je potočil vina, piva, žganja, koliko je zaklal živine itd., presodi dobiček in odmeri davek: obrtnino in osebno dohodarino. Vsak krčmar, ki se sam podvrže taki kontroli, je neizmerno kratkoviden in dere sam v pogubo! Sebi škoduje, a deželi ne bo nič koristil! Kar pišejo klerikalni listi, je le sleparija, kajti

niso vedeli.... Toda razjedajoče bolečine ne prežene iz umirajočega srca nobeno zdravniško znanje....

Zvonovi zazvoné z otožnim glasom — ko so odnašali rakev iz mlina. Ravno so zapustili mlin, ko je jel mlinsko shrambo oblizovati velikanski požar. Zapalila jo je roka zločinca, da je s prešerno lučjo osvetljevala poslednjo pot, po kateri so nesli mrtvo truplo Jirovčev. Grozna pogrebna baklja! Bilo je to poslednje Martinovo maščevanje. Ni se prijavil, kakor je obljubil v nedeljo večer, toda odšel je od sestre, klatil se in skrival, pričakuje, kaj se zgodi. Dočakal je dneva Jirovčeve smrti, dočakal pogreba, in ta pogreb je napravil tako grozen za celo vas....

Ljudje so hiteli zbegani od pogrebnega spreveda gasit požar. Dobili so pri njem Martina, ki je z zlodjevim razkošjem gledal, kako šviga plamen kvšku proti nebu, kako se valé cela kolésa dima proti mlínu, iz katerega so ravnokar odnesli rakev. Dobili so ga ter ga nemudoma zgrabili. Ni se jim ustavljaj; mirno je poslušal vse grozilne besede, kakor človek-bedak, kateremu ni več mar ni za življenje ni za smrt. Odpeljejo ga v mesto v preiskovalni zapor. Tu je prebil nekaj dni, pa zbolel in umrl, ko je bil poprej vse priznal. Zatajil je samo to, da se je zadrževal tako dolgo pri sestri. Hotel jo je obvarovati pred dolgo preiskavo in kaznijo, da je skrivala zločinca, obvarovati njo, katero jedino je imel na svetu rad....

klerikalci in Lahi hočejo našim krčmarjem odvzeti vso samostanost ter podvreči si jih na milost in nemilost!

Zato svetujemo krčmarjem:

1. Ne podpisovati nikakih pooblastil, ne obvez! — Tisti, ki ste že kaj podpisali pooblastencema deželnega odbora — prekličite takoj.

2. Ustanovite si krčmarske zadruge v krajih: Bovec, Kobarid, Tolmin, Cerkno, Kanal, Gorica (dve, za mesto in okolico, prva bodi osrednja za celo deželo), Ajdovščina, Komen, Nabrežina (je že), Sezana, Divača, Kojsko, in morda še drugod. Te zadruge bodo varovale koristi krčmarjev nasproti oblastnjam in v obče nasproti javnosti — bodo pa imele tudi pri oddajanju užitninskih davčnin važno besedo v korist krčmarjem in ljudstvu. Edino na ta način bi bilo za nas kaj korist, vse drugo je le slepilo!

Pozor torej! Nič podpisavati! Morebitne podpise preklicati!! — Osnujte si zadrugo! Uzorec pravil in pouk dobite v kratkem!

O pobiranju užitnine v deželni upravi. — Z Bovškega nam pišejo dne 14. t. m. — Danes so se vršila pogajanja med deželnim odborom po zastopniku gospodu E. Kavčiču in krčmarji radi odkupnine deželne užitnine.

Stavil sem naslednji predlog, katerega smo enoglasno sprejeli:

Dež. glavar dr. Pajer je Lah. Ta predlog je gotovo po njerovi inicijativi. V prvi vrsti gre mu za to, da bi onemogočil prvemu slov. kapitalistu, dajati podpore Slovincem s tem, da mu odvzame pobiranje užitnine, ker misli si: najmočnejšega ugonobim, drugi pocepajo sami.

Drugo mnenje dež. glavarja je, poizvedeti natančno, koliko donasajo užitnine na vino, meso, pivo in žganje — zadostuje mu, da prevzame pobiranje užitnine za tri leta, potem da lahko zopet na dražbo. Recimo, sedaj plačuje Gorup za tuk. okraj 5000 gld., po treh letih zahteval bi dež. odb. mogoče večjo svoto, s katero bi Gorup ne mogel shajati, potem je nam odtrgana vsaka podpora od strani Gorupa, od katerega ima danes slovenski živelj na Primorskem nešteti dobrot. Mi pa nismo radovedni, koliko dobička ali zgube ima Gorup.

Dalje ima potem pri dež. odboru vsaki finančni stražnik pravico, pregledati razpečanje vsakega posameznega trgovca in obrtnika, da jim bo lažje diktirati nam dohodnino.

Recimo, če bi tudi res dežela prevzela pobiranje užitnine za vedno v svojo upravo, in ostalo bi dobička (?), tako pojedó dobiček deželni užitninski uradniki, ker nastavila bi se za vsak okraj po dva uradnika, katerima bi dobiček ne zadostoval, zato bi ne preostajalo kaj, da bi bilo moči s preostankom znižati dež. doklade, pač pa dodajati bi morali, ker režija bi bila prevelika. Tudi bi dr. Pajer kot Lah namestil le laške uradnike. Živela bi na vzvišeni stolici dva laška uradnika, kjer je sedaj en sam Slovenec. Upravni stroški bi se na vsak način v našo škodo zdatno zvišali.

Vzemimo tudi slučaj, da bi preostajal denar na užitnini, se mi Slovenci ne smemo nadejati, da bi nam ta preostanek privoščila deželnozborska italijanska večina, obrnili bi, kakor sedaj ves denar, tudi pozneje vse preostanek v prilog Furlanije, in mi bi imeli le podvojeno sekalturo — z ukletovanjem, naznanilom, plačevanjem, in drugega nič. — Koliko zamude in stroškov bi nastalo, recimo, ko bi moral gostilničar iz Trente v Bovec ali iz Hudejuzne v Tolmin ali Cerkno naznanjat v dež. užitninski urad ukletenje; drugi mora zopet naznaniti „nastavljanje“ — naj bi to storil brez natančnega naznanila — ne da ima pri tem slab namen — diktira se mu kazen —, bi bilo naznanilo tudi le pismeno, treba je pismo priporočiti — kar provzročuje zopet stroške, kjer pa ni pošte, brezpotrebne poti do nje. — Umetnost bi bilo to le, ako bi dosegli Slovenci večino v dež. zboru, da bi imeli pravico do razpolaganja deželnega zaloga. Potem smo Bovčani prvi, kateri glasujemo za ta predlog. Tudi nam gostilničarjem dež. odbor ne ponuja nikakih ugodnosti, v tem receptu govori samo: ora pro me. Od gospoda Gorupa pa pričakujemo Slovenci več podpore kakor od deželnozborske italijanske večine.

Tako smo sklenili gostilničarji in trgovci bovškega okraja, in prosimo, naj upoštevajo ta naš sklep vsi kolégi v Kobaridu, Tolminu, Cerknem, v Kanalu, Gorici in ostalih okrajih, ker ta reforma se ne glasi v prilog naši obrti in ne v prilog Slovincu. S.

DOPISI

V Gorici, 20. julija (Tutti frutti).

— Za vipavsko železnico je zdaj vendar vse v redu, ali se je ne gradijo. Predsednik konsorcija je grof Coronini, njegov namestnik pa dr. Gregorčič. In to pové vse! — Prof. Berbuč pa se trudi v potu svojega kvintala, da bi potolažil nejevoljne

Vipavce. Dopisuje jim, kako neizmerno da se trudijo on in njegovi somisljeniki, in sili so v svoji poztvornosti celo tako daleč, da so ponudili od „Centrifuge“ vladi na posodo ves za zgradbo potreben denar. — To ni sala, marveč Berbuč res tako pisari na Vipavsko. „Centrifuga“ je torej vladi ponudila 3.300.000 kron posojila. Nekaj takega bi ne premogli vsi ostali denarni zavodi v Gorici skupaj! — In take švadronerie naj stejerno med resne ljudi?

Opajski „črni kos“ je bil v četrtek v Gorici in z njim župan, katerega je vodil seboj „na razstavo“. Kos je gostobesedno slavil tega „fajn moža“, župan pa je ponosno zrl okrog sebe, češ: ali so vsi slišali tako pohvalo? Kos je peljal svojega župana tudi v krčmo. Vikar je naročil velik porcijon pečenke; nekoliko je pojedel, začel mrdati, vrgel je tudi nekaj iz ust, potem pa porinil krožnik pred očeta župana in dejal pobožno: „Pojej!“ In očetu župana so se oči zabliskale od presenečenja vsled tolike naklonjenosti, zgrabili so vilice, prekrizali se spoštljivo, in blastno povzili — Kosove ostanke! Takih županov bi bilo treba! Morda bi hodili še po ferovžih krožnike lizat! Srečni časi „na katoliški podlagi“.

Pred časom sem povedal, kako je hodil „luštni“ g. nunc „troštati“ krasno „gorsko rožico“, vsled česar je treskalo po farovžu tudi ob lepem vremenu. Ali ta tresk in vihar se je spremenil v idiličen mir, vsaj za nekaj časa. G. nunc je namreč srečno odpravil v svojih starih pravicah zaljeno Perpetuo, a na njeno mesto je prišla za farovško gospodično — gorska rožica. Vera je zdaj izven vsake nevarnosti, in ljudstvo trdno veruje, da njihov „namestnik božji“ je vzor katoliškega duhovnika.

Pri tej priliki naj še povem, da radi mojega brezbožnega razodetja o vasovanju pri „gorski rožici“ se je čutil prizadetega neki drugi gospod v hribih —: toliko podobnega je bilo z neko njegovo aferico. Zanimivo!

„Tutti frutti“ pridejo torej na razstavo v Gorici. „Prim. list“ je bil takó prijazen, da je preskrbel prostor. Zadel je prav dobro, ker večina tistih izvestnih rečij, o katerih je bilo v „Soci“ le namignjeno ali povedano povsem nedoločno, je res taka, ako jih ogledaš od vseh strani, da ne spada drugam nego na prostor: „Signori“. Tam torej se bo zrcalilo jasno v sliki za sliko vse tisto življenje, gibanje in nehanje, kakor je bilo v „Tutti frutti“ v raznih nuancah očrtano.

Zanimivo bo videti na posebni sliki, kako se trgajo za prešičje jezike, ki so prileteli z neba kakor mana, razni požrešni posvečeni debelušniki, na drugi, kako se gleda grdo v kuhinji mlada in stara farovška kuharica, ker slednja „gospodinja“ je prišla na sled „prepevadanim dejanjem“, katerih reva ni več deležna, ob vratih kuhinjskih pa stoji „gresnik“, kateremu preti stara s kuharico. Koj za to bo slika, predstavljajoča kup vaščank, ki hudomušno vlečejo čez zobe gospodovi kuharici — „babje kvante“. — Pod napisom „Naši klopotci“ bo kaj znamenito videti opajškega orjaka, kako nese na svoji mogočni postavi v košu jajca, katerim je nadel v „Gorici“ ime „klopotci“, posebno pozor: ost pa utegneta vzbuditi sliki: Putifarka z zapeljanim krasnim fantom in izhod iz sobe prenočišča: nunc in „gorska roža“, zraven presenečena dekla, kateri se prav vidi, kakor da bi govorila: kolikor „person“ toliko kron! Čez vse mere pa bo zanimiva, in najbrže bo tudi odlikovana, slika, predstavljajoča znanega gorskega nuncu, kako je odložil na cesti Boga, ko gre obhajal, zraven stoji mežnar odkrit, v sredi ceste pa se šopiri mešetar, s katerim je baš udaril v roko g. nunc, ker sta sklenila kupčijo. Potem gre dalje mešetar po kupčiji, nunc pa po svojem božjem opravilu. Okoli in okoli teh slik pa bo napis: „Naši škandalčki“ ali „Zakaj vera peša“? — Na sredi med slikami bo pa visela ona z napisom: „Naši dolgovi“. Za njo sedi dr. Gregorčič s svojim zvitariskim nasmehom, pred njim pa resno slovenski gorški kmet, ki tirja od njega politiške dolgove, ki so narasli že tako visoko, da bo treba zapreti „botogo“ politike ter se povrniti v semenišče. Vsekakor presenetljiv prizor, predstavljajoč neizogibni hip bodočnosti.... Naslikano bo tudi veliko drevo z živimi „prepovedanimi“ sadovi. Napis primeren!....

Še marsikaj bo, kar povem o priliki, danes omenjam le še, da nad vsemi temi idijami bo plaval v visavah v posebni krasni

izdaji naš slavn klerikalni par dvojčkov — oba dr. Pavlice. Ze sedaj sta si tako podobna, da jih marsikdo ne razločuje, na sliki pa bosta obdana tako sijajno s klerikalno glorio, da si bosta povsem jednaka tam kakor v dejanjih. Ona dva sta zvezdi „klerikalne“ bodočnosti, njihovo delovanje „misijonsko“ in „sveto“, zato se mora smatrati prikazen teh „dvojčkov“ — za „nebesko znamenje“!

Razstavljene bodo tudi razne falsifikovane fasije in pa „pravilni“ cerkveni računi. En tak račun bo kazal, kakó je izginila od „števila“ 100 jedna ničla ter je prišla v račun le „številka“ 10. Napis se bo glasil: „Ničle po 90 gld. av. v.“

Pika.

Ne še. Še nekaj me peče. Nekdo mi je pravil, da v Gorici je mož, ki je „klerikalno-Goričanski“-liberalec! Ne morem pojmiti, kak stvor bi bil tak človek, in tisti gospod mi tega tudi ni hotel povedati. Zato ne morem drugače, nego da vprašam: „Kdo ga pozna, od kod je doma?“

Velike žablje, dne 15. julija. — Devica „Gorica“ je prinesla zadnje dni dopis iz naše občine, v katerem se dopisnik zaganja v mojo osebo, da si ne vem, s čim sem se mu tako zameril!

Dopis je kljukalo gotovo več oseb, med temi je moral biti tudi kak star imenitni ter že osiveli zgodovinar, kateri me predstavlja v svet kot janičarja. Pa naj ga je kljukal Peter ali Pavel, to je vsejedno, bodisi po naročilu, ali še jasneje: po „diktatu“, razvidno je, da je jako mršav in piskav.

Dopisnik pravi, da sem predlagal v neki odborovi seji tuje liste, pa ne omenja, kakšne, mogoče kak „Slov. Nar.“? To pa seveda je že dopisniku preveč, čudno, da je do zdaj molčal? Pravi, da so bili vsi udi proti temu, kar pa seveda ni res, kar tudi lahko dokazem.

Nadalje pravi, da je upati, da se vrnem v tabor „čistih“ rodoljubov, od katerih sem se odtujil. Vprašam pa, kje da ste taki rodoljubi, ko vas pač nikjer ni videti?! Mogoče mislite, ako — kdo zakriči „živio“, da je to že kaka zasluga, a jaz menim, da samo z „živio“ se ne reši naroda. Tako mislim jaz, pa recite, da ne mislim prav in pošteno!

Moj Bog, saj smo vendar vsi grešni ljudje, zatorej nam ni treba igrati vloge farizejev. Rajši lepo doma ponizno premisljujmo prestopke svojih grešnih duš!

Oni pa, ki sepečejo med seboj ter skušajo razne vloge igrati in silijo v senco klerikalizma, povem, da me še ne vpognejo trde pesti klerikalnega nazadnjstva in tujega gospodarstva. Samski.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — Franc Školaris, o katerem smo poročali, da je žrtev nesreče, ki se je pripetila v Vipolzah v njegovi rojstni hiši, je umrl tes so ga že pokopali. Da bi okrevl pri takih ranah, pač ni bilo pričakovati. Naj počiva v miru!

Cesar v Gorici. — Dodatno k uvodnemu članku nam je povedati, da je bilo včeraj v deželni hiši veliko posvetovanje pod predsedstvom dr. Pajerja o sprejemu cesarja in bivanju v Gorici. — Več prihodnjic! Za danes le, da je izvoljen slavnostni odsek 30 članov, med temi le 3 — reci trije!!! — Slovenci: Gregorčič, Berbuč, Tonkli!!! Kako bo vse lepo po laški, si lahko mislimo. Slovenstvo bo le toliko vmes, da se bo toliko bolj svetila italijanska zvezda. Vse v znamenju — „tihega delovanja“. Slava!!

Sistematično preganjanje Slovencev v Gorici. — Kolikokrat se pripeti, da po noči v Gorici razsajajo Lahi, in sicer na prav škandalozen način, ali drugi dan o tem nikdo nič noče vedeti; ako pa kak Slovenec kodi mlace ropota, zlasti priprostejši, ki pride več v dotiko z Lahi, ako ga ti razdražijo, tedaj sme biti gotov, da ga naznanijo redarstvu, najrajše takoj, da ga kar utaknejo v luknjo, in drugi dan že citamo v „Friuli“ ali pa v večernem „Piccolo“, da nekaj groznega so storili ti in ti Slovenci. Posebno piko imajo na naše izvoščake. Ta se ne sme pokazati nikjeri v društvu, ga že pograbiijo, in tako smo čitali te dni po laskih listih, da taka izvoščeka sta delala grozne ekcese (gravi eccessi) tor se ju radi tega ovadili pri redarstvu. — Pri takih rečeh spremlja Lahe vedno namen, škodovati Slovincu ter ga pregnati, zato pa priporočamo našim

ljudem skrajno opreznost nasproti Lahom vedno, in povsodi. Lepo je medsebojno obče- vanje, ali z Lahom v Gorici je vedno ne- varno, zlasti ako mu nočes biti „sklat“.

Padel z balkona. — V četrtek popo- ludne je padel 13 letni deček Jos. Budin v ulici Ascoli z balkona na tla. Padeč mu je prizadel nekaj ran na glavi, ali ne nevarnih.

Ponesrečil pri delu. — V književ- nici g. Jeretiča je zmečkal stroj v četrtek po- poludne učencu Tončku Repenski, ko je re- zal papir, 3 prste na levi roki. V bolnišnici so mu dali brzo pomoč. Pri strojih pač ni nikdar preveč pozornosti.

Vstrašil se je. — Med nevihto v sredo zvečer so streljali tudi v Št. Ferjanu. Pri neki postaji je stalo v bližini nekaj otrok. En deček se je strela tako prestrašil, da je padel na tla ter ostal nezavesten, in se dolgo potem ni prišel k zavesti. Ako okreva, mu strah pusti golovo posledice. Zato pozor! Za otroke pač ni streljanje s kanoni!

Veselica „Goriškega Sokola“. — Telo- vadci in tamburasi priredili jutri ob 6. zveč. malo veselico. Rodoljubno njihovo pri- zadevanje zasluži, da se občinstvo udeleži v obilni meri. — Glasbena sola je stala mnogo truda in stroškov, in bo še. Iz nje dobimo svojo godbo, za kakoršno drugod mnogo žrtvujejo. — Podpirajmo torej vsaj z udeležbo pri veselicih.

Telovadno društvo „Goriški Sokol“ priredi koncert s telovadbo jutri v nedeljo na Cattarinijevem vrtu na Goriškem. Vspo- red: 1. E. Sirca, „Veseli prijatelji“, Ko- račnica. 2. V. G. Brož, „U sladkoj sanji“, Valček. 3. Petje. 4. C. M. Zieher, „Zaljubl- jen“, Romanza. 5. V. G. Brož, „Prvi poljub“, Polka. 6. Petje. 7. Telovadba, vaje na drogu, vaje na bradli, skupine. 8. V. G. Brož, „Po- zdrav mornarjem“. 9. Petje. 10. V. G. Brož, „Domovina moja“, Potpourri českich narodnih. 11. V. G. Brož, „Na te mislim“, Mazurka. — Pritetek ob 6. uri popoldne. Vstopnina 40 vin.

Priprlo mu je dva prsta. — Andrej Spangaro, mesar, je na postaji v Mosi v vlaku, ko je stal, ter je bil odprt železniški voz, v katerem je sedel, držal desno roko ob odprtini. Ko je konduktor zapiral vozove, ga je zadel ter mu priprl dva prsta, katera ostuneta najbrže nerabljava.

Mal požar. — V sredo zvečer se je v trgovini tapetnika Ivana Pija v ulici sv. An- tona preobrnila petrolejka, vsled česar je nastal ogenj. Posrečilo se je, da so ogenj ugasili takoj; škoda je le okoli 40 K.

Ponesrečil pri streljanju proti toči. — V četrtek zvečer je pretela nevihta, de- ževalo je tudi močno, umevno, da so stre- ljali v Brdih. Streljal je tudi pri Kojškem Kristjančič, okoli 35 let star mož, s tovaršem. Nesreča je hotela, da pri enem strelu se je unelo poprej, predno se je mogel Kristjančič odtegniti. Zadelo ga je v obraz ter mu ra- nilo desno roko. Previdnost pri streljanju pač nikdar ni odveč.

Težak kamen jo je ranil. — V četrtek dopoldne okoli 10. ure je peljal neki voznik velike kamenje v Gorico. V nadškofjski ulici je zdrsil en kamen, težak kakih 40 kilov, na tla ter zadel na desno nogo 50 letno vdovo Pregel, ko je šla po ulici baš v bližini voza. Gosi. dr. Lisiak je bil slučajno navzoč na lici mesta. Storil je v prvem hipu, kar je mogel. Kamen je ranil vdovo prav znatno.

„Oddelek voj. tržaškega vetera- nskega društva“ v Nabrežini priredi dne 5. avg. javno tombolo v Nabrežini. Dobitka: čink. 100 kron, tombola 200 kron. Začetek bode ob 5. uri pop. Svirala bode domača veteranska godba. Po tomboli bode javni ples v občinskem vrtu. V slučaju slabega vremena se tombola in ples odloži na prihodnjo ne- deljo.

Treščilo je. — V sredo med nevihto zvečer je divjala nevihta, med katero je treščilo v Dornikovo hišo v Št. Ferjanu. Strela je zadela, ko je prišla v kuhinjo, 12 letnega edinega Dornikovega sinčka, ki je nezavesten padel na tla. Težko, če okreva.

Pevsko društvo „Slovan“ v Padriču vabi na veliko veselico, ki jo priredi jutri dne 22. julija na dvorišču gostilne „Pri Mar- tinu“. Na veselici bodo sodelovala zraven domačega društva tudi: Pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice in „Zvezda“ od Sv. Ivana. Društvo „Slovan“ razvije v prvi ob- tej priliki svojo novo zastavo. Svirala bo Majcen-ova godba. Začetek veselice ob 5. uri popoldne. Na vspeh godba, petje, pe- klamacija, igra, ples in prosta zabava.

Falbova vremenska prerokovanja. — V strokovnjaskih krogih se, kakor znano, jako križajo mnenja o znanstveni podlagi Falbovih vremenskih prerokovanj. Sedaj je pa kapitan Reinek primerjal Falbova lanska določila s faktičnimi prikaznimi ter je prišel do sledečega rezultata: Od 65 prerokovanj je bilo 35 zgrešenih, 19 na pol in 14 po- polnoma pogojenih. Od 24 kritičnih dnevoj je bilo 10 zgrešenih, 7 na pol in 7 popolnoma pogojenih.

Pozor! — Opozorjam mizarje v Sol- kanu in v Gorici na zaupen shod, ki bo

jutri v nedeljo ob 3. uri popoldne v krčmi g. Alojzija Mozetiča radi ustanov- ljene mizarске zadruge.

Dr. H. Tuma.

Pozor! — V nedeljo 22. t. m. ob 11. predpoludne se bode vršil v prostorih kre- marja Lisjaka na „Katariniju“ javni shod pekovskih pomočnikov. Dnevni red: 1. spre- jem pravil pekovskega pomožnega društva, 2. volitev začasnega odbora, 3. posvetovanje o strokovni organizaciji. Ustanovljajni odbor

Sedlarska obrt v Vrtni ulici. — Sedlarska obrt Ferjancičeva v Vrtni ulici prične v kratkem z razprodajo galanterijskega blaga po fakturni ceni, na kar opozarjamo že danes p. n. občinstvo.

Obrt se prodaja po zmerni ceni tudi celoma.

Slovenski akademiki in abiturij- entje! — Nastopile so počitnice, in dijaštvo slovensko se je poslovilo od učiteljske in se vrnilo v slovensko milo jim domovino.

Leta 1892. se je ustanovilo v Ljubljani društvo „Sava“, koje si je stavilo za nalogo, kakor veleba § 1. dr. pr.:

Gojiti v počitnicah družno življenje in dijaški živeti med svojimi člani in jim biti duševna in zabavna vez.

Podpisani odbor vabi Vas torej slovenske akademike, ki se niste člani društva, da vstopite polnostevilno v društvo. Vabi pa posebno Vas, abiturijente širne slovenske domovine, v svojo sredo, Vas vabi, ki ste srečno pre- stopili prag srednješolskih studij, in se vam odpira nova doba življenja. Vas vabimo po- sebno, kličete Vas, oklenite se društva in gesla njegovega, ki pravi:

Telo in dušo zdravo,
Narodu v prid in slavo!

To bodi naše geslo, slovenski abiturij- entje in akademiki! Potem društvu ne bode težava izpolniti § 2. dr. pr., ki pravi:

V ta smoter prireja društvo v raznih krajih slov. domovine shode, veselice, izlete, poljudno poučna predavanja, ter izdaja spise.

Slovenski akademiki in abiturijentje, ki hočejo vstopiti v društvo, naj blagovolijo svoj vstop javiti društvu nemu tajniku bratu med. Albinu Češarku (Ljubljana, Selenburgove ul.) ki tudi da potrebna obvestila radi znakov, in ob enem poslato udnino 2 K in pa vstopni- nino 2 K, kakor določa § 8 lit. b. dr. pr.

Podpisani odbor je uverjen, da se slov. akademiki in abiturijentje posebno letos, ko namerava društvo proslavljati sijajno pes- nika velikana Prešerna, polnostevilno odzo- vejo vabilu.

Z bratskim: Na zdar!
za odbor slov. ak. fer. društva „Sava“
tehnik Janko Krnsnik, t. č. predsednik, med.
Albin Češark, t. č. tajnik.

Zgubljen — najdeno. — Pri tom- boli v Sempetru preteklo nedeljo se je našla elegantno vezana naša knjiga. Kdor jo je zgubil, naj se oglasi v našem upravnistvu.

Razgled po svetu.

Nekaj glasov o despetel. — Poslanec Stransky je rekel na shodu v Vel. Mesericu: Nove parlamentarne formacije se Čehi ne bojimo. Ako bi se združili Poljaki in drugi Slovani z Nemci proti nam, bi bila to na- pašna politika, in poljski in drugi slovanski volilci bi prisilili svoje poslance, da se vrnejo. Katoliško - narodna stranka si bode morala dobro premisliti, ali naj se pridruži starim, lokavim liberalcem, med katerimi bi bila peto kolo, dočim je bila pri nas važen faktor. Posl. Sileny pa je dejal, da upa, da se Slo- vani v parlamentu zopet združijo proti Nem- cem. — Posl. dr. Ebenhoch je izjavil v lin- škem „Volksblattu“, da jako dvomi, da bi se mogla ustvariti stara desnica. In ako se to ne posreči, bomo pomagali — pravi Eben- hoch — da se sestavi druga delavna večina, dasi nimamo do nobene stranke na levi (krščanskih socialistov ne prištevamo k tej) zaupanja in simpatij, in dasi dvominimo, da bi se tak poskus posrečil. Nemskoliberalni zvezi se ne bomo vrgli v naročje. Ebenhoch dvomi torej, da bi mogla oživeti stara des- nica, dvomi pa tudi, da bi se mogla sestaviti nova nemška večina. — V Lvovu je imelo te dni posvetovanje dvajset konservativnih polj- skih državnih poslancev. Večinoma so izrekli prepričanje, da bi desnica oživela, ako bi izjavili Čehi, da so pripravljeni opustiti ob- strukcijo ter se pridružiti prejšnji večini. Za sestavo prejšnje avtonomistične večine se je potezal zlasti posl. dr. Kozłowski.

Novi glasovi. — Nekateri listi še vedno trde, da cesar je naročil Körberju v Ischlu nova pogajanja s strankami desnice in le- vice, drugi pa zagotavljajo, da to ni res, marveč da bo sklican jeseni zopet državni zbor, in saniranje razmer se prepusti istemu samemu Morda bi vsprejeli malo ostrejši opravilnik, ali obstrukcije bi ta ne udusil.

Hrvatski gimnazij v Pazinu. — Vspeh na koncu šolskega leta je bil tak-le: Z odliko jih je dovršilo šolsko leto 5, s prvim redom 62, z drugim 8, s tretjim 5, k pre- skušnji prideta 2. V višji razred jih prestopi 70, na italijanskem realnem gimnaziju pa 65. Pri vspehu na hrvatskem gimnaziju treba upoštevati, da so predstjudje pri nekaterih bile pomanjkljive, da stanujejo daleč od šole, da zavod je bil otvoren šele zadnji hip itd.; potem pridete do zaključka, da vspeh je prav zadovoljiv, da ni mogel biti boljši.

Istrski deželni zbor. — V ponedeljek opoldne torej bo otvoren v Kopru istrski deželni zbor, kakor čitamo v laških listih, utegne biti zasedanje precej dolgo, ker bo stavljeno na dnevni red dokaj raznoterih re- cij v obravnavanje. Med temi čitamo tudi zboljšanje ljudskim učiteljem ter ureditev služb občinskih uradnikov. Lahki napovedujejo tudi že interpelacije.

Slovanski poslanci, ako vstopijo, bodo imeli, kakor navadno, težavno stališče, ker da bi se bilo kaj spremenilo v prilog Slo- vanom bodisi v predsedstvu bodisi na laški strani, o tem ni bilo nič čuti, pa tudi pri obstoječih razmerah ni mogote.

Narodni napredki v Bosni. — Mo- starskemu „Osvitu“ pišejo iz Duvna v Bosni, da deželna vlada je potrdila pravila nove „Hrvatske čitaonice u Duvnu“ s sedežem v Županju. S tem je izpolnjena vroča želja tamkajšnjih Hrvatov, storjen pa tudi korak naprej za probujo hrvatske narodnosti v dični Bosni. Svečano otvorjenje čitalnice bo dne 29. t. m. Vrlim bosenskim Hrvatom pri tem koraku napredka: mnogo vspeha!

Rusko poslanstvo poslalo na Ce- tinju. — Ruski car je odredil, da se zgradi na Cetinju palača za ruskega poslanika. „Glas Crnogoraca“ naznanja, da je pooblastil knez crnogorski ruskega ministra-rezidenta na Ce- tinju, Konstantina Gubastova, naj on sam izbere najpripravnije mesto za to palačo. To se je zgodilo. Prostor obsega 3554 s. m. Knez je izročil ta prostor za vedno ruskemu poslanstvu.

Vojna na Kitajskem. — Revolucija na Kitajskem se — podpihovana po kitajski vladi — širi brzo, in ni dvoma, da postane ta — proti tujcem naperjena revolucija očito narodno gibanje, ter da jo navdihne dosedaj nepoznani fanatizem, ki je mirne in potrpe- ljive Kitajce spremenil v divje zverine. Ako se ta revolucija hitro ne vduši in njeni zlo- čini ne osvetijo na način, ki bi onemogočil, da se v bodočnosti ponov, smejo biti evropske vevlasti prepričane, da jim je za dolgo dolgo časa odzvonilo na Kitajskem. Toda golovo je, da se Kitajski vzlic fakični vojni, ki se bje z bokarji in z vladinimi četami, ne sme napovedati formalna vojna, ker bi ta okolnost položaj jako poostila in izzvala ne- dogledne dogodke. Kitajska je — hvala kra- marski politiki samih evropskih vevlastij, koje so jej dopustile prodajati topove in puške, ter jej tudi izvezbale precejšnje število vo- jakov — danes mnogo bolj oborožena nego za časa japonske vojne, a fanatizem je do- segel skoraj skrajno mejo. Formalna vojska bi bila velika nevarnost, posebno za Rusijo, ki meji v precejšnjem delu na Kitajsko, in bi Kitajska v tem slučaju preplavila isto s svojimi brezštevilnimi četami. Položaj Rusije, ker meji na Kitajsko, in ker je dosedaj uži- vala tam največje zaupanje, predstavlja jako važen politični moment v mejnarodnih po- godbah, in bo morda ravno ta moment igral pri nadaljnih kitajsko-evropskih vprašanjih glavno vlogo. — Zavzetje Tientsina in nje- govih trdnjavic po združenih četah potrjuje tudi poveljnik a.-o. vojne ladije „Zente“.

Po dolgih in nevarnih bojih, ki so tra- jali skoraj ves ta mesec s premenljivim vspe- hom, se je posrečilo oddelku 8000 mož v bitki, ki je trajala od petka 13. t. m. ob 3. pop. do sobote ob 1 pop., vzeti dobro utr- jeni Tientsin. Združene čete so izgnile 750 mož mrtvih in ranjenih. Strategična vrednost Tientsina je velika, in posest tega mesta je za Kitajce — radi zalaganja severnega dela Kitajske z živežem — še veliko večjega po- mena kakor za zaveznike, zato je jako ver- jetno, da zastavi princ Tuan vse moči, da si to toli važno mesto zopet osvoji. Zdu- žene čete se morajo torej pripraviti na nov boj z bokarji in se morajo zategadelj dobro utrditi, da se bodo mogle braniti proti ki- tajskim četam toliko časa, dokler jim ne pri- hitijo druge čete na pomoč. Istočasno bodo zalagali poveljniki eskader v pomorski luki Taku čete v Tientsinu z živežem, potrebnim strelivom in s topovi, da se bodo mogli pri- praviti branitelji Tientsina na dolg boj in je tudi lahko mogote, da pridejo Kitajci do istega prej, nego dospe pomoč. — Kitajski poslanik v Petrogradu je izjavil ruski vladi, da dogodki v Mandžuriji niso v zvezi s pe- kingo vlado. Objubil je, da opozori svojo vlado na posledice, ako ne prenehajo nemiri v Mandžuriji. — Z ruskim parobrodom „Ve- liki knez Aleksej“ je dospelo iz Harbina v Habarovsk 300 žen in otrok železniških uslu- bencev, — 40 vrst od Harbina se zbirajo vstati. Iz napominanega parobroda se je videl tabor in sotori. — Dopisnik „Daily Expressa“ javlja iz Šangaja 17. t. m., da je poizvedel iz kitajskega vira, da je v nekem oklicu princa Tuana določen dan za splošno vstajo. Ta do- pisnik pravi, da grozijo Kitajci v Šangaju, da bodo streljali na tuje čete, ako se bodo tam izkrcavale. — V Taynanu, glavnem mestu pokrajine Šansi, so umorili 40 tujcev in 100 kitajskih kristjanov. Tudi poročila ista vest, da Kitajska napove Rusiji vojno in da so se že začeli nemiri, kojih konec se ne da slutiti. — V bojih okoli Tientsina so imeli Kitajci 25.000 mož, in je bil baje tudi ubit kitajski general Nich. — Ruske vesti javljajo, da stoji v bližini Tientsina 150.000 Kitajcev s 220 topovi. — V mestu Cifu se je izkrcalo baje 15.000 Japoncev, ki pojdejo z močnim topni- čarskim oddelkom v Tientsin, od koder se obrnejo po stari vojaški cesti proti Pekingju. V Pulju delajo priprave za odhod ladj „Aspern“ in „Cesarica Elizabeta“ na Ki-

tajsko. Odideta najbrže že v ponedeljek. Osobe na ladjah se primerno pomnoži. La- dije preišče danes še admiral Spaun.

Kitajski general Nich je padel v bitki pri Tientsinu. — Položaj v mestu Nitusang je sila resen. V mestu je le okoli 70 kozakov, pred istim stoji ena japonska in ena ruska ladija. Bokarji pa so obkolili mesto. — Vstaja se širi ob jezeru Poyani, kjer so umo- rili že več misijonarjev in zažgali cerkve. — Se vedno prihajajo vesti, po katerih bi bili Evropejci v Pekingju še živi (?). — Govori se o mednarodni konferenci, na kateri bi se vevlasti končno domenile, kako skupno po- stopati na Kitajskem.

Današnja poročila ponovno trde, da Evropejci v Pekingju so se živi v posloju angleškega poslanstva, ali da le brza pomoč jih more rešiti (?). — Proti Šangaju koraka 100.000 Kitajcev. — Doslej so pobili 72 misijonarjev, princ Tuan pa je baje dal ukaz, pobiti vse kristjane. — Rusi v Mandžuriji so odbili Kitajce, ki so naskakovali Blagovješensk. Radi dogodkov v Mandžuriji bo Rusija prisiljena, napovedati Kitajski vojno. — Kitajski cesar se je baje obrnil do Francoske s prošnjo, da naj po- sreduje.

Raznotero. — Grof Coloredo-Mannsfeld, častnih mornarice, odpotuje na 14 mesecev na potovanje v Ameriko; namen mu je priti po rekah kolikor mogote v notranje dežele. Spremljala ga bosta častnika Pavel Pahner in Anton Dolenc (Slovenec). — V Šiški pri Ljubljani je povozil vlak zeno Ivano Sojar- jevo, ki je hotela še pred vlakom priti čez železniški tr. Glavo jej je odtrgalo popolnoma od trupa. — V Ljubljani se je hotel obesiti neki realni dijak radi slabega spravevala. Zaprl se je v stranišče ter se obesil na vrvico, ali so ga rešili še pravčasno. — Tržaški namestnik grof Goëss se je šel hladit na Ko- rosko. — Na Bledu so imeli te dni po so- parici grozno nevihto. Treščilo je po noči v neho hišo v Gradu ter jo razdajalo. Družini dr. Marolta z Vrhnike, ki prebiva v tej hiši, pa se ni nič zgodilo. — V Trstu so usta- novili Nemci „Strandwacht“, to je velenemsko društvo, ki naj bi pomagalo zidati Nemčiji sloveči „most do Adrije“. — Po najnovejših statističnih izkazih ima Evropa 383.000.000 prebivalcev; od teh je 123.859.000 Slova- nov, 122.658.530 Germanov in 106.411.400 Romanov. — V kraju Almas-Tüzito je uničil požar mlin in eno tovarno. Uničenih je 5000 vreč moke ter 7000 žita. Škode 1 milijon.

Književnost.

Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih solah. Po učnih načrtih priredil Franc Brunet, c. kr. učitelj telo- vadbe na visji realki. Knjiga skoncuje s „Predrobnim učnim načrtom za telovadbo na deskah petrazrednicah s slovenskim učnim jezikom“, kateri je priredil ljubljanski mestni učitelj Furlan, ter s „Telovadnimi izrazi“.

Kolikor smo čuli od strokovne strani o knjigi, je ista sestavljena vrlo dobro ter je učiteljem telovadbe dobro došla. Obse- ga 252 strani ter velja trdo vezana 3 K. Knjigo je založil pisatelj sam, tiskana je v tiskarni Klein & Comp. v Ljubljani.

Narodno gospodarstvo.

Cene žita se znižajo. — To vest po- zdravijo konsumentje gotovo z veseljem. Ini- cijativo je dala Amerika, kjer je letos izredno dobra letina, in bo izvoz najbrže velik. Tudi v Avstriji se se cene znižale. Ogersko polje- delsko ministerstvo naznanja, da niso napra- vile zadnje povodnji tolike škode, kakor se je mislilo, in da bo letina dobra.

Laško vino. — Lani se je upeljalo v Avstrijo iz Italije 1.239.480 hl vina. L. 1891. pred klavzulo ga je bilo 30231 hl, po uvedbi klavzule l. 1892. je uvoz poskočil na 629.673 hl ter dosegel lani že tako višino. Kaka kon- kurenca našim vinogradnikom, katerih dosti mora imeti polne kleti vina, ker se preko njih uvaža drugo iz druge dežele. Nov dokaz, kako nujno je potrebno, odpraviti klavzulo.

Svinjska kuga na Koroškem. — V Grabstanju na Koroškem imajo svinjsko kugo. Vsled tega so morali dne 14. t. m. zaklati 24 svinj, potem jih koljejo, kakor pokaže bolezen, in do današnjega dne so poklali naj- brže že vse, da se kuga ne razširi dalje. Nekateri trde, da so videli celo po Krki pla- vati mrtva svinjska trupla. Ubogi kmet, ko ga zadene taka nesreča.

Silve v Bosni. — Iz Bosne javljajo, da so letos silve dobro obrodile. Iz Bosne se sme računati na izvoz 3000 vagonov; Srbija jih razpošlje tudi kakih 2000-3000 vagonov.

Obrtni nadzorniki. — „Wiener Zeit.“ od 19. t. m. priobčuje naredbo finančnega ministerstva z dne 14. t. m. o napovedbi premoženja, podvrženega pristojbinskemu ekvi- valentu; nadalje naredbo trgovinskega mini- sterstva v sporazumu z ministerstvom za notranje stvari, s katero se spreminjajo prejš- nje naredbe glede obrtnih nadzornikov ter delé dežele, zastopane v državnem zboru, v 21 nadzornih okrajih. Za vsaki okraj je do- ločen po en obrtni nadzornik. V VII. okraj spada Primorje, Trst in Dalmacija. Obrtni nadzornik ima svoj sedež v Trstu. Ta na- redba zadobi moč dne 1. avgusta t. l.

Shod socialističkih kooperativnih zadrug se bode vršil od 15. do 17. t. m. v Parizu. Na dnevnem redu je: kooperativni sistem, mejnarodna združitev zadrug in društev, federacija kooperativnih burz, kooperativne lekarne in tvoritev kooperativnih poljedelskih skupin. Temu shodu je pripravljala kongres zastopnikov 111 socialističkih kooperativnih zadrug, ki imajo v svoji sredi 185.225 članov, ki je bil 8. t. m. Največ udeležnikov je bilo Francozov, Špancev in Belgijcev.

Foulardovo svileno blago gld. 8-40

in višje! — 14 metrov! — poštnine in carine prosto! Vzorec z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvane „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gld. 14-65 m.

G. Henneberg, tovarnar svile
(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Gorici.

Prave in čine žolodčne kapljice,

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice *predvredno prebavljajo*, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. *Okrpé pa* Sv. Anton Padov. *kvarjeni žolodce* storé, *da zgine v kratkem času ometila in života lenost* (mrtvost). Te kapljice tudi storé, *da človek raji je.* —9

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.

G. kr. vsakteremu privilegirani kroj, koj razumljivi krojiti. Kar napove iz knjige tabelna mera, to izpolni vsake velikosti in mode.

MARTIN POVERAJ

v Gorici,

civilni in vojaški krojač, z zalogo najfinejšega blaga.

Edino na Travniku št. 22. I. nadstropje.

Ima svoje izborni zalogo vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono.

Velika izbér:

zavratnice in ovratnikov, gotovega perila in srajce Jäger ter vseh drugih k oblekam spadajočih priprav za vsaki stan po najnižji ceni.

Sprejemajo se naročila za izdelov. raznih oblek, jaket, pelegrin, dežnih plaščev, tudi za dame, po najnovejši modi.

Anton Pečenko

Vrta ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dal matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Pestrožba poštna.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trvdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih svetil za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih venčev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo S. el.) tiskarno črk na perilo. (P. el.)

KISLA VODA LAJOS

je priznana najbolja in najzdraveja med vsemi vodami te vrste. Ima v sebi magnezije več kot vsaka druga voda: na 1000 gramov vode ima 31-61 gramov magnezije. (Magnezija je pravo očinkujoče sredstvo).

Vdobi se v vseh lekarnah in mirodilnicah. Jedino zalogo za Gorico in okolico ima Ang. Fornizzi v Gorici.

VELIKA ZALOGA
ŠIVALNIH STROJEV IN DVOKOLES
SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Municipio št. 1

mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.

(Brez konkurence!)

V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Sticker). Nahajajo se tudi v zalogi dvokolesa prvih tovarn kot avstrijskih in inozemskih.

Cene so od gld. 80 naprej.

Z nami je vsaka konkurenca nemogoča! Se topla priporočamo z odličnim spoštovanjem udani

SAUNIG & DEKLEVA.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semenški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

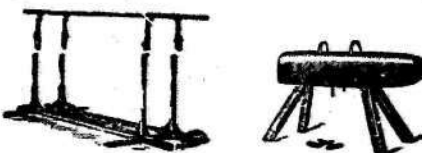
Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potreba knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega da more sebe in druge blažiti in prav olakati), ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, a i proti postnemu povzetju pri Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse No 84, 3. Stge., II. Stk., Th. 38.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana; knjig je malo več.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo Na lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praba-Smichov) Vinohradská ulice čislo 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoču- oči sprical domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmčnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blago za spomlad in poletni čas, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Kamgarn, Cheviot i. dr.

Krasna izbira volnenin, perkal, Battist, satin, »Voile de Laine«, Zephir i. dr. za ženske obleke.

Priporoča izborni perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute, bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo-perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštnine proste.

Ustanovljena trvdka leta 1866.

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku šte. 5.

Tovarna nadplav Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.

Tovarniška zaloga usnja in podplav

ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje, knjigoveze, tapetarje itd.

Eastna tovarna nadplav (Schuhobertheile),

jermenov in oprav za vole.

Glavni zalagatelj

voščila (biksa) družbe sv. Cirila

in Metoda v Ljubljani.

Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.

Ceniki na zahtevo zastonj in franko.

Izšel je ravnokar

II. zvezek „Svetovne knjižnice“

MARCO VISCONTI

zgodovinski roman.

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

Cena: kron 2-40; po pošti 20 vin. več.

Razpošilja

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici

edino proti povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevo pošilja

„Popis leposlovnih in drugih knjig“ lastne zaloge zastonj in franko.

Nikaka skrivnost ni več

da si vsakdo sam doma napravi brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem zistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Češnjavec, Alah, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali po poštni nakaznici; po poštne povzetju 10 kr. več.

Vsaki pošiljatvi pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina

Trst — Via Belvedere šte. 23.

Gimnazijski konvikt
Benediktinskega zavoda v Sv. Pavlu na Koroškem.

Penzija za semester 280 kron.

Javna višja gimnazija.

Prospekte se lahko zahteva od predstojništva konvikta.

Termin za vsprejeme izpite je: 15. julij in 17. september.